

АНДРИЋЕВ ИНСТИТУТ

ТРГ НИКОЛЕ ТЕСЛЕ ББ
АНДРИЋГРАД
73240 Вишеград • Република Српска
тел: 058.62 09 12 • факс: 058.62 09 18

е-маил: info@andricevinstitut.org

Број: АИ-136-01/22
Датум: 04.03.2022. године.

На основу члана 17. Став 4) Закона о систему јавних служби (Сл. Гласник РС број 68/07 и 44/16) и члана 29.став д) Статута ЈУ „Андрејев институт“ у Вишеграду, Управни одбор на XXXIII сједници одржаној дана 04.03.2022. године, усвојио је:

О Д Л У К У

о усвајању Извјештаја о раду ЈУ „Андрејев институт“ у Вишеграду за 2021. годину

Члан 1.

Усваја се Извјештај о раду ЈУ „Андрејев Институт“ у Вишеграду за 2021. годину.

Члан 2.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Достављено:

1. Оснивачима
2. Секретаријату
3. Управном одбору
4. а/а

Преједник Управног одбора:

Матија Бејковић, академик

АНДРИЋЕВ ИНСТИТУТ

ТРГ НИКОЛЕ ТЕСЛЕ ББ

АНДРИЋГРАД

73240 Вишеград • Република Српска

тел: 058.62 09 12 • факс: 058.62 09 18

е-маил: info@andricevinstitut.org

ЈАВНА УСТАНОВА „АНДРИЋЕВ ИНСТИТУТ“ У ВИШЕГРАДУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

– ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ЈУ „АНДРИЋЕВ ИНСТИТУТ“ У ВИШЕГРАДУ ЗА 2021. ГОДИНУ –

Вишеград, март 2022. године

ПРАВНИ И ФОРМАЛНИ АСПЕКТИ

Јавна установа Андрићев институт у Вишеграду основана Уговором о оснивању број 04/01-012-2-1190-1/13 закљученим дана 14.06.2013. године, између суоснивача Владе Републике Српске и Владе Републике Србије, на основу Споразума о специјалним и паралелним везама закљученим између двије Владе дана 26.09.2006. године.

Установа је формално регистрована уписом у судски регистар Округног привредног суда у Источном Сарајеву, односно Рјешењем број 061-0-РЕГ-13-000 235 од 20.06.2013. године. Оснивачи установе су дана 28.03.2016. године потписали Уговор о измјенама и допунама Уговора о оснивању Јавне установе Андрићев институт број 04/1-012-2-2963-1/15 и тада је извршена допуна дјелатности установе, те је уписана је нова дјелатност која се тиче рада библиотеке и то „91.01. Дјелатности библиотека и архива“ и извршена је измјена члана XVI истог уговора, којим је предвиђено формирање научног вијећа као стручног органа Института, те је предвиђено да број, састав и начин избора и трајање мандата чланова научног вијећа дефинише Статутом установе. Управни одбор установе је донио одлуку о измјенама и допунама Статута установе број АИ-54-01/16 дана 16.05.2016. године и тада су у Статут унијете наведене измјене. Оснивачи Влада Републике Српске и Влада Републике Србије су накнадно дали сагласност на измјене оснивачког акта и Статута установе, након чега је промјена уписана и код Округног привредног суда Источно Сарајево.

У оквиру Андрићевог института формиране су двије самосталне организационе цјелине и то:

1. Секретаријат, као посебна организациона јединица
2. Научноистраживачки центар (НИЦ-а), као посебна организациона јединица, која обухвата 5 унутрашњих организационих јединица: Одјељење за књижевност, Одјељење за историју, Одјељење за српски језик, Одјељење за филм и медије, Одјељење за османистику и, од краја 2021. године, Одјељење за друштвене науке.

Одјељење за друштвене науке је новооформљено Одјељење у оквиру НИЦ-а ЈУ „Андрићев институт“ у Вишеграду, Одлуком Управног одбора о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у ЈУ „Андрићев институт“ у Вишеграду број: АИ-459-01/21 од 01.10.2021. године.

Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво дало је сагласност број: 19.02/020-2946/21 од 07.10.2021. године.

Правилником о систематизацији, поред директора, систематизовано је 22 радна мјеста, од тога 6 радних мјеста у оквиру Секретаријата и 16 радних мјеста у оквиру Научноистраживачког центра. У Институту је у 2021. години поред директора било запослено 7 радника на неодређено вријеме и 2 радника на одређено вријеме.

У току године ангажован је одређен број радника по уговору о дјелу и уговору о ауторском дјелу сходно потребама и активностима Установе.

ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ

Андрићев институт у Вишеграду јединствена је установа науке и културе, а у озбиљном обиму и образовања, која обједињује својим радом настојања Републике Српске и Републике Србије да у овим областима остварују значајне резултате. Отуда дјеловање Андрићевог института осим научног има и шири значај.

Своје научне резултате из области друштвених и хуманистичких наука Андрићев институт је у 2021. години остварио кроз рад пет одјељења и то: Одјељења за књижевност, Одјељења за српски језик, Одјељења за историју, Одјељења за филм и медије и Одјељења за османистику. Организовањем конференција, семинара, научних скупова, објављивањем зборника радова са научних конференција, монографија у којима се доносе научни резултати везани за одређене годишњице, периодичних публикација, развијањем своје библиотеке и галерије, Андрићев институт представља већ свуда препознатљиво научно и културно име.

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

У току 2021. године реализоване су слjedeће активности:

НАУЧНИ СКУПОВИ

Одјељења Андрићевог института организовала су у 2021. години значајне конференције на којима су од стране великог броја учесника из различитих институција

културе, науке и образовања из више земаља разматране различите научне теме. Након сваке одржане конференције објављују се зборници рецензираних радова. Усљед неповољне епидемиолошке ситуације са вирусом Ковид-19 и Закључака о обавезном спровођењу мјера за реаговање на појаву болести изазване новим вирусом Корона у Републици Српској Андрићев институт је дио својих активности спроводио електронским путем.

У 2021. години одржане су сљедеће конференције:

1. Одржан је научни скуп *Књижевност за децу кроз призму мултикултуралности* од 16. од 18. априла 2021. године, преко ZOOM платформе, пошто због нестабилне епидемиолошке ситуације нисмо били у могућности да разговоре развијамо у простору Андрићевог института.

Организациони одбор су чинили: проф. др Александра Вранеш, др Љиљана Пешикан Љуштановић, проф. др Валентина Питулић, проф. др Саша Кнежевић, проф. др Светлана Шеатовић, проф. др Милош Ковачевић, проф. др Желимир Вукашиновић, проф. др Огњен Куртеш.

На конференцији су учествовали еминентни професори и истраживачи из Републике Српске и Републике Србије са сљедећим темама:

Дејан Алексић: *Савремено дете као захтеван читалац*

Љиљана Пешикан Љуштановић: *Укритај усмене и писане културе у књижевности за децу*

Валентина Питулић: *Престан престан кишице - Функција симбола у дечијем фолклору са Косова и Метохије*

Желимир Вукашиновић: *Прича о повратку на изгубљени почетак или чему књижевност за дјецу?*

Ивана Мијић Немет: *Укритање фолклорне и писане фантастике у савременом српском роману за децу*

Тијана Тропин: *Портална фантастика и сусрет с Другим*

Драгољуб Перић: *Петоград, имагинирана мултикултурна метропола: worldbuilding, митологија / политички дискурси, интерпретативне праксе (Океан од папира З. Пеневског)*

Зорана Опачић: *Однос према егзотичним културама у модерној српској књижевности за децу*

Сања Голијанин Елез: *Онтологија детињства у књижевном делу Иве Андрића*

Јелена Панић Мараш: *Видови мултикултуралности у Андрићевој збирци Деца*

Милена Зорић: *Култура свакодневице у драмским бајкама Александра Поповића*

Кристина Топић: *Концепт егзила у прози за дјецу Александра Поповића*

Анкица Вучковић: *Рефлекси мултикултуралности у српским романима за децу у првој деценији 21. века*

Јелена Стевановић: *Лексички слој као одлика мултикултуралности у поезији за децу Александра Вуча*

Растко Лончар: *Дечија проза Чеда Вуковића кроз призму мултикултуралности*

Јана Алексић: *Културни модели у Књизи о џунгли Радјарда Киплинга*

Снежана Шаранчић Чутура: *Обликовање културног простора у једном искуству са рубова српске књижевности за децу: Милош С. Матовић и европски класици.*

Маријана Јелисавчић: *Роман Одувек смо живеле у замку Ширли Џексон између слике детињства и хорора за одрасле*

Оливера Ристић: *Прича Како је кит прогутао Јону у контексту православне књижевности за децу*

Александра Петровић: *Бранко Ћопић: Заклони од света и путовање ка себи*

Alisija Lopes (Alicia López) i Lora Petronić Petrović: *Изазови превођења Јежееве кућице Бранка Ћопића на шпански језик*

2. Одјељење за српски језик заказало је четврти видео онлајн научни скуп у оквиру реализације научног пројекта *Значај српског језика за очување српског културног идентитета* 8. маја 2021. године. Овогодишња тема у оквиру опште теме пројекта била је *Молитва између језика, књижевности и културе*. Тема молитве разматрана је у оквиру 16 подтема, и то: 1. Молитва у српском језику, књижевности и култури, 2. Молитва на црквенословенском и савременом

српском језику, 3. Молитва у усменој, средњовековној и савременој српској књижевности, 4. Молитва и свакодневни говор / разговорни језик, 5. Жанрови молитве: литургијски, књижевни, говорни у језичкој, стилистичкој и књижевној анализи, 6. Текстолингвистичка анализа молитвеног текста, 7. Писана и усмена молитва, 8. Оченаш у српском језику, књижевности и култури, 9. Молитва и пјесништво: Којим језиком се поезија моли?, 10. Молитва и Бог: Којем Богу се моли српска поезија?, 11. Молитве Богородици, светитељкама/светитељима, 12. Поетика молитвеног текста, 13. Молитвеници, требници, литургијске књиге, 14. Јунаци српске прозе који се (не) моле богу, 15. Молитва и смрт: Опело, реквијем, задушнице, и 16. Молитва: Од књижевности до поп музике и културе. У научној обради дате теме реферате је пријавило 15 истраживача из Републике Српске, Србије и Црне Горе, и то: проф. др Милош Ковачевић (Филолошки факултет Београд / ФИЛУМ Крагујевац); проф. др Бошко Сувајџић (Филолошки факултет Београд); доц. др Бранко Вранеш (Филолошки факултет Београд); проф. др Валентина Питулић (Филозофски факултет Косовска Митровица); проф. др Часлав Николић (Филолошко-уметнички факултет Крагујевац); доц. др Анка Симић (Филолошко-уметнички факултет Крагујевац); доц. др Божица Кнежевић (Филозофски факултет Пале); проф. др Биљана Самарџић (Филозофски факултет Пале); др Светлана Шеатовић (Институт за књижевност и уметност Београд), доц. др Данијел Дојчиновић (Филолошки факултет Бања Лука); мср Ђорђе Ђурђевић (Филолошко-уметнички факултет Крагујевац); проф. др Милка Николић (Филолошко-уметнички факултет Крагујевац); мср Светлана Панић (Филозофски факултет Пале); мср Јулијана Деспотовић (Филолошко-уметнички факултет Крагујевац) и проф. др Михаило Шћепановић (Филолошки факултет Београд).

3. Научни скуп *Средишта српске културе у путописној прози* одржан је од 28. до 30. маја 2021. године, преко ZOOM платформе.

Проучавањем поетског обликовања представе српских културних центара унутар жанровског модела путописа и књижевних дјела са елементима путописне стилизације/књижевности освјетљена је мотивска и тематска изворишта грађе, проучене обликотворне схеме, размотрена књижевна и социо-

културна подлога на којој је утемељена умјетничка визија најзначајнијих центара српске културе (градови, региони, црквене, свјетовне и друге институције). Систематичним сагледавањем овог аспекта националне културне традиције успостављена је својеврсна (поетичко-стилска, књижевна и културноисторијска) мапа коју одликује унутрашња дијалогичност кључних књижевноисторијских области, од народне до савремене књижевности, и дијалогичност интердисциплинарних приступа у проучавању тежишне теме.

Чланови Организационог одбора били су: проф. др Александра Вранеш, академик Јован Делић, академик Злата Бојовић, проф. др Славко Петаковић, проф. др Милош Ковачевић, проф. др проф. др Валентина Питулић, проф. др Саша Кнежевић, проф. др Предраг Петровић, проф. др Бојан Ђорђевић, проф. др Бојан Јовић, проф. др Снежана Милосављевић Милић.

Своје теме излагали су еминентни научни радници:

Бошко Сувајдић: *Косово и Метохија у путописној прози*

Славко Петаковић: *Слика Свете горе у путописној прози Милоша Перовића*

Горан Максимовић: *Стара Србија као средиште српске културе и духовности у путописима Бранислава Нушића*

Александра С. Костић Тмушић: *Православне светиње на Косову и Метохији у путописној прози Григорија Божовића*

Александра Корда-Петровић: *Путописи као рефлексије сусрета српске и чешке културе*

Зорица Ковачевић: *Та далека земља, коју мало који Норвежанин зна*

Павле Павловић: *Српска култура и Европа у путопису „Црно јагње и сиви соко“ Ребеке Вест*

Љиљана Бањанин: *Београд у италијанским путописима и извештајима (XIX век)*

Персида Лазаревић Ди Ђакомо: *Српски просветитељи у Риму и о Риму*

Валентина Седефчева: *Италија у путописној прози Милоша Црњанског и Кирила Христова*

4. Одјељење за српски језик сваке године у Андрићевом институту организује научни скуп о стваралаштву књижевника добитника „Велике награде Иво Андрић“ у тој години. Одјељење за српски језик заказало је у термину од 2. до 4. јула 2021. године позивни научни скуп посвећен стваралаштву Милована Данојлића, који је био добитник „Велике награде Иво Андрић“ за 2021. годину. За научни скуп, насловљен *Стваралаштво Милована Данојлића – поезија, проза и есејистика*, научне прилоге о лингвистичким, стилистичким и књижевним аспектима стваралаштва Милована Данојлића пријавило је 20 истраживача, и то: проф. др Даница Андрејевић (Филозофски факултет у Косовској Митровици), проф. др Милош Ковачевић (Филолошки факултет Београд / Филозофски факултет Пале); проф. др Сања Париповић Крчмар (Филозофски факултет Нови Сад); проф. др Александар Јерков (Филолошки факултет Београд); проф. др Валентина Хамовић (Учитељски факултет Београд); др Душко Бабић (Српска књижевна задруга Београд); проф. др Јелена Јовановић Симић (Филолошки факултет Београд); проф. др Часлав Николић (Филолошко-уметнички факултет Крагујевац); проф. др Милан Алексић (Филолошки факултет Београд); проф. др Снежана Милосављевић Милић (Филозофски факултет Ниш); проф. др Предраг Петровић (Филолошки факултет Београд); доц. др Мина Ђурић (Филолошки факултет Београд); доц. др Бранко Вранеш (Филолошки факултет Београд); проф. др Милка Николић (Филолошко-уметнички факултет Крагујевац); проф. др Нина Ђеклић (Педагошки факултет Бијељина); доц. др Јелена Спасић (Факултет педагошких наука Јагодина); мср Неда Срећковић (Филолошко-уметнички факултет Крагујевац); мср Јулијана Деспотовић (Филолошко-уметнички факултет Крагујевац); др Тања Русимовић (Гимназија Врање), и проф. др Михаило Шћепановић (Филолошки факултет Београд).

5. Научна конференција на тему *Андрић у преводу* одржана је од 24. до 26. септембра 2021. Овом конференцијом било је обухваћено проучавање рецепције Андрићевих дела у иностранству и језичко-стилских карактеристика превода Андрићевог опуса на стране језике.

Чланови Одбора били су: проф. др Александра Вранеш, проф. др Ала Шешкен, проф. др Роберт Ходел, проф. др Саша Кнежевић, проф. др Ема Петровић, проф. др Горан Максимовић, проф. др Јелена Вујић, проф. др Персида Лазаревић ди Ђакомо, проф. др Љиљана Бањанин, проф. др Владимир Осолник.

Учествовали су еминентни научници са универзитета у Републици Српској, Србији, Универзитета у Хамбургу, Универзитета „Г. Д'Анунцио“ Кјети-Пескара и Националне академије наука у Украјини:

Роберт Ходел: *Националнојезичке разлике у Андрићевим преводима*

Проф. др Милена Владић Јованов: *Сусрет оригинала и превода / Андрићеве приче у немачкој култури*

Персида Лазаревић Ди Ђакомо: *Превести Андрићев „трећи свет“ на италијански*

Оксана Микитенко: *Иво Андрић и Украјина – дијалог култура*

Анђелка Пејовић: *Антропоними и топоними у шпанском преводу романа На Дрини ћуприја Иве Андрића*

Драгана Керкез: *Фразеологизми са компонентом 'памет' у Андрићевим делима и њиховим преводима на руски језик*

Татјана Самарџија: *„Везиров слон“ и „Јелена, жена које нема“: француски герундив и партицип презента у преводу „Везировог слона“ и „Разговора с Гојом“*

Тамара (Јовановић) Стратијев: *Значај просторних одредница у Андрићевим хроникама и њихов превод на немачки језик*

6. Одјељење за српски језик сваке године у октобру организује научни скуп посвећен јединицама појединих лингвистичких нивоа анализе. Први од тих скупова Одјељење за српски језик Андрићевог института, уз сарадњу са Матицом српском и Одбором за стандардизацију српскога језика за тему је имао *Актуелна питања српскога правописа*. Други скуп, одржан 5 – 6. 10. 2019. био је посвећен актуелним питањима фонетике и фонологије српскога језика. Трећи скуп имао је тему *Актуелна питања морфологије и творбе ријечи српскога језика* и одржан је 9 – 11. 10. 2020. Последњи, четврти скуп имао је за

тему *Актуелна питања лексикологије и лексикографије српског језика*, и одржан је уживо у Андрићевом институту од 8. до 10. октобра 2021. године.

На скупу је са рефератима учествовало следећих 18 истраживача: проф. др Душанка Вујовић (Филозофски факултет Нови Сад), проф. др Милош Ковачевић (Филолошки факултет Београд/ФИЛУМ Крагујевац), проф. др Миланка Бабић (Филозофски факултет Пале), проф. др Рајна Драгићевић (Филолошки факултет Београд); др Стана Ристић (Институт за српски језик САНУ Београд); др Владан Јовановић (Институт за српски језик САНУ Београд); др Неђо Јошић (Институт за српски језик САНУ Београд); др Ивана Лазић Коњик (Институт за српски језик САНУ Београд); др Ненад Ивановић (Институт за српски језик САНУ Београд); др Светлана Слијепчевић Бјеливук (Институт за српски језик САНУ Београд); др Марија Ћинђић (Институт за српски језик САНУ Београд); др Наташа Миланов (Институт за српски језик САНУ Београд); др Милена Јакић (Институт за српски језик САНУ Београд); доц др. Тања Танасковић (Филолошко-уметнички факултет Крагујевац); др Наташа Вуловић Емонтс (Институт за српски језик САНУ Београд); мср Весна Николић (Филолошки факултет Београд); мср Валентина Илић (Филолошки факултет Београд), и проф. др Михаило Шћепановић (Филолошки факултет Београд).

7. Међународни научни скуп *Сан о граду V* одржан је 22. октобра 2021. године преко ZOOM платформе.

Узимајући наслов Андрићевог есеја за тему научне конференције, желели смо да подстакнемо учеснике на тражење „љепоте и цјелисходности“ у историјском, поетском, естетском, умјетничком, митском доживљају града. Како су учесници прве конференције изразили потребу, због обиља грађе, да конференције на ову тему буду сталне, сваке године, ова научна конференција *Сан о граду* постаје и препознатљив квалификатив града који је и сам сан.

Организациони одбор чинили су: проф. др Александра Вранеш, проф. др Људмила Ивановна Ручина, проф. др Лариса Игоревна Жуковскаја, др Мирослав Перишић, проф. др Милош Ковачевић, Мухарем Баздуљ, проф. др Љиљана Бањанин, проф. др Валентина Питулић, проф. др Јеленка Пандуревић.

Учествовали су еминентни научници са универзитета у Републици Српској, Србији и Универзитета „Г. Д'Анунцио“ Кјети-Пескара:

Валентина Питулић: *Градови Старе Србије у српском усменом наслеђу*

Предраг Петровић: *Анђели над градом : Слика Београда у роману Са силама немерљивим Растка Петровића*

Милена Владић Јованов: *Лепота из/ван зла: Андрићев нестварни град*

Бошко Сувајцић: *Новице Тадића мит о граду*

Персида Лазаревић Ди Ђакомо: *Савршено сећање на Град у „Савршеном сећању на смрт“*

Саша Кнежевић: *У граду више нема никога*

Маријана Г. Митрић: *Слика Сарајева у исповједној прози „Не плачи за Сарајевом“ Вишње Крстајић Стојановић*

Бојан Ђорђевић: *Ноћно јахање на Ташмајдану: простори зла у роману „Зебња на расклапање“ Воје Чолановића*

Зона Мркаљ: *Слике Београда у настави књижевности*

Маја Медан Орсић: *Естетизација урбаних простора у Андрићевим приповеткама*

Јелена Ђукић: *Шетња кроз разапете снеге: слика Београда у „Дошљацима“ Милутина Ускоковића*

8. Одјељење за српски језик било је са Филолошко-уметничким факултетом у Крагујевцу суорганизатор научног скупа *Цвеће: еко(по)етика у књижевности, језику и уметности*. Скуп је одржан уживо у Андрићевом институту у Андрићграду од 12. до 14. новембра 2021. године. На скупу је учествовало 20 истраживача, и то сви са Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу: Јелена Арсенијевић Митрић, Александра Матић, Јулијана Деспотовић, Александра Ракић, Наташа Ракић, Јелена Митрић, Часлав Николић, Ђорђе Ђурђевић, Биљана Влашковић Илић, Данијела Јањић, Ђорђе Радовановић, Нина Манојловић, Андрија Јанковић, Ана Живковић, Томислав Павловић, Наташа Милојевић, Анета Тривић, Ирена Селаковић, Никола Бубања и Драган Бошковић.

Са овог научног скупа зборник ће штампати Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, а суиздавач ће бити Андрићев институт.

„АКАДЕМИЈА АНДРИЋ“

Од 20. до 24. октобра 2020. године одржана је осма „Академија Андрић“, коју су ове године похађали студенти из Републике Српске, Републике Србије, Републике Италије, Украјине. Пријавило се укупно 36 студената, које окупља интересовање за српску књижевност, српски језик и компаративне везе српске књижевности и културе са страним књижевностима и културама. Академија је одржана преко ZOOM-а због неопходности поштовања мјера заштите здравственог стања учесника усљед епидемије.

Током Академије студенти су учествовали и у раду научног скупа *Сан о граду V* (од 22. до 24. октобра) и похађали предавања, након којих су развијане живе дискусије.

Предавања намјењена студентима одржали су 20. и 21. октобра 2021. године, угледни наставници универзитета у Источном Сарајеву, Београду, Нишу, Пескари, Хамбургу и истраживач Академије у Кијеву:

- доц. др Жељка Пржуљ: *Душан Матић и предвиђање*
- проф. др Снежана Милосављевић Милић: *Наратолошки заокрет у хуманистичким наукама*
- проф. др Роберт Ходел (Универзитет у Хамбургу): *Иво Андрић и Ferdinand Toennies – друштво или заједница?*
- проф. др Персида Лазаревић ди Ђакомо: *Италијан, дакле неимар*
- проф. др Саша Кнежевић (Универзитет у Источном Сарајеву): *Пјевач пјева, сакупљач сакупља*
- проф. др Оксана Микитенко: *Метафора „играња лопте“ у „Мари Милосници“ И. Андрића из словенске етно-фолклорне перспективе*

Други дио Академије Андрић чинила је конференција *Сан о граду V*, одржана 22. октобра 2021.

НАУЧНА ПРЕДАВАЊА

У организацији Одјељења за књижевност Андрићевог института одржана су предавања еминентних стручњака из области науке о књижевности из земље и свијета. У складу са развојем епидемиолошке ситуације предавања су организована онлајн.

Предавања су током 2021. године одржали:

- проф. др Саша Кнежевић: *Флорално-фаунална симболика Андрићеве прозе*
- проф. др Љиљана Бањанин: *Путописна проза : српски путници у Италији*
- проф. др Снежана Милосављевић Милић: *Хоризонти приче*
- проф. др Горан Максимовић: *Комедија и комично у српској књижевности (од Ј. Стерије Поповића до Душана Ковачевића)*
- проф. др Љиљана Пешикан Љуштановић: „Из главе је цијела народа“. Његошев 'Торски вијенац' и усмена књижевност“
- проф. др Предраг Петровић: *Филмске и телевизијске екранизације дела Иве Андрића*
- проф. др Персида Лазаревић ди Ђакомо: *Травничка хроника и морлакизам*

У организацији Одјељења за османистику одржана су следећа предавања:

- предавање пред публиком др. Владна Чокића (научног саветника у Институту за медицинска истраживања у Београду) *Сеобе Словена и одређивање сродстава укрштањем архивске грађе и ДНК анализа*
- онлајн предавање др. Радомира Поповића (научног саветника у Историјском институту у Београду) *„Проклета авлија“ српске депутације у Цариграду 1821-1626. године*
- онлајн предавање др. Бојана Поповића (управника Галерије фресака Народног музеја у Београду) *Српска средњовековна владарска и властеоска одећа*

ПРОЈЕКАТ: ПРИКУПЉАЊЕ И ОБРАДА ОСМАНСКИХ ИЗВОРА О ВИШЕГРАДУ И ВИЛАЈЕТУ ЗЕМЉЕ ПАЛОВИЋА

Османски извори пружају драгоцене податке о насељима, демографији, исламизацији, миграцијама, привреди, путевима, војним, вјерским и привредним објектима и представљају полазну основу за рад историчара, етнолога, археолога, археометалурга, историчара умјетности, ономастичара и других научника.

Током 2021. године, Одјељење за османистику посебну пажњу посвјетило је снимању и обради катастарских пописа Босанског санџака, који се односе на град Вишеград и насеља вилајета Земља Павловића (нахије: Вишеград, Добрун, Хртар, Бродар, Прача, Борач или Рогатица, Вољујак, Студена, Гласинац, Олово, Мокро и Пале).

До сада је у Османском архиву Предсједништва владе Републике Турске у Истанбулу (*Başbakanlık Osmanlı Arşivi – BOA*) и Архиву тапија и катастра у Анкари (*Tapu Ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanlığı – TKGM*) снимљено 12 пописа Босанског санџака, који се односе на наведене области у периоду од друге половине 15. до почетка 17. вијека.

Десет пописа је детаљно обрађено за цијелу територију санџака (*BOA, Tapu Tahrir Defterleri, TT 18, TT 24, TT 56, TT 157, TT 211, TT 212, TT 974, BOA, Maliyeden Müdevver Defterler, MAD 407, MAD 15178, TKGM, TT 42*) и они се налазе у Андрићевом институту, као дио будуће дигиталне збирке Одјељења за османистику. Преостала два пописа (*BOA, TT 983 и TT 1213*) биће обрађена у наредном периоду.

Прикупљен је и већи број појединачних докумената који се односе на Вишеград и околину, а потичу из дворских и провинцијских канцеларија задужених за војна, финансијска, вјерска, судска и разна друга питања. Ради се о почетној фази снимања те врсте докумената, па ће се тек формирањем цијелог корпуса грађе одредити да ли ће у збирку бити уврштени сви или само најзначајнији документи, од чега ће зависити и величина сажетка на српском језику.

НАУЧНИ РАДОВИ ОДЈЕЉЕЊА ЗА ОСМАНИСТИКУ

У 2021. години, Срђан Катић из Одјељења за османистику је написао рад „Вишеград према опширном попису Босанског санџака из 1489. године“, који ће бити предат за штампу у „Историјским свескама“. Ради се о најстарије сачуваном поименичном попису Вишеграда. Он садржи податке о структури насеља, тврђави, бројности домаћинстава, првим преобраћеницима, одбјеглим становницима, занимањима, приходима од дринске скеле, пазару, панађуру, пољопривредним културама, међу којима је винова лоза била веома заступљена, називима поља и винограда и другом, због чега ће и превод пописа бити дат у прилогу рада.

Срђан Катић је у 2021. обавио и сва истраживања и написао дијелове рада „Вишеград у Земљи Павловића и раном периоду османске власти“. Преостале цјелине биће написане у наредном периоду, како би до 1. априла 2022. рад био предат за следећи број Историјског часописа (71), који је рангиран као научни часопис од међународног значаја (М 23).

САЈМОВИ КЊИГА

Андрићев институт је у периоду од 17. до 26. децембра 2021. године учествовао на манифестацији „Новогодишњи салон књига“ на Београдском сајму, гдје је многобројној публици представио своју богату издавачку дјелатност.

САРАДЊА

Сарадња са другим институцијама првенствено се огледала у учешћу угледних научника и професора на научним скуповима, конференцијама и у публикацијама Одјељења Андрићевог института. До сада остварена је сарадња са факултетима: Филозофским факултетом у Источном Сарајеву; Филозофским факултетом у Бањалуци; научним институтима, школама, библиотекама, посебно Народном и

универзитетском библиотеком у Бањалуци, Народном библиотеком Србије и Библиотеком Матице српске.

Андрићев институт и даље ради на развијању COBISS базе активним укључивањем података о фонду Библиотеке Института. Ради се и на развијању библиографије издавачке дјелатности Андрићевог института и библиографије истраживача који сарађују са Андрићевим институтом.

НАГРАДЕ

Жири за додјелу „Велике награде Иво Андрић“, у саставу Мухарем Баздуљ, Јован Делић (предсједник) и Желидраг Никчевић, донио је, на свом завршном састанку 18.12.2020. године, једногласну одлуку да се „Велика награда Иво Андрић“ за најбољу књигу 2020. године додијели Петеру Хандкеу, за роман *ДРУГИ МАЧ – мајска повест*, у преводу Жарка Радаковића, а у издању „Лагуне“ у Београду.

Жири за додјелу „Велике награде Иво Андрић“, у саставу Мухарем Баздуљ, Јован Делић (предсједник) и Желидраг Никчевић, донио је на завршној сједници, одржаној 18.12.2020. године, једногласну одлуку да се „Велика награда Иво Андрић“ за 2020. годину додијели пјеснику, приповједачу, романсијеру, есејисти и преводиоцу Миловану Данојлићу, за његов цјелокупни стваралачки опус.

„Велика награда Иво Андрић“ била је свечано уручена добитницима, Петеру Хандкеу у мају мјесецу, када је то епидемилошка ситуација дозволила, а Миловану Данојлићу током Видовданских свечаности у Андрићграду.

У свесци 11 часописа ЛИК објављене су: одлуке Жирија, бесједе чланова Жирија и бесједе добитника Награде, како то и иначе чинимо сваке године у првој свесци за ту годину.

Жири за додјелу „Велике награде Иво Андрић“ наставља да редовно до краја 2021. године прати текућу издавачку продукцију и одржава сједнице.

БИБЛИОТЕКА „ИВО АНДРИЋ“

Библиотека „Иво Андрић“ основана је у оквиру Андрићевог института и својим фондом и услугама прати његов рад. У фонду се, поред публикација на српском језику, налази и одређени број публикација на страним језицима (енглеском, њемачком, руском, италијанском). Библиотека посједује референсну литературу (енциклопедије, приручнике, рјечнике и др). Намјена библиотеке је да свој фонд и услуге понуди научним радницима Института, учесницима конференција и скупова који се у оквиру Института организују, као и истраживачима из области којима се и Институт бави.

Библиотека Андрићевог института се 2015. године прикључила систему COBISS, и од тада редовно попуњава електронску базу података и електронски каталог. На тај начин Библиотека корисницима на најбољи начин омогућава приступ потребним информацијама и забиљеженом знању у научне и образовне сврхе. Поред приступа публикацијама из сопственог фонда, Библиотека омогућава приступ и помоћ у претраживању онлајн база података и информација у електронском облику.

У Библиотеци је током 2021. године вршена набавка, селекција, каталогизација, класификација и смјештај библиотечког фонда, стручно усавршавање запосленог библиотекара, као и остваривање и унапређење сарадње са другим библиотечким установама (на пољу достављања обавезног примјерка публикација, међубиблиотечке позајмице). У електронски каталог библиотеке унето је укупно око 7000 библиографских записа монографских публикација.

За објављене зборнике радова са конференција одржаних у Андрићевом институту запослени библиотекар ради аналитичку обраду до нивоа појединачног рада. Такође, води се текућа библиографија издања Андрићевог института.

Библиотекар Андрићевог института одржала је предавање по позиву на тему „Претраживање електронског каталога COBISS+“ студентима србистике на Варшавском свеучилишту у Институту за западну и јужну славистику, на даљину путем платформе ZOOM 15.04.2021. Учествовала је и на стручном скупу са међународним учешћем *Жички сабор библиотекара*, са темом „Допринос Андрићевог института и његове библиотеке развоју културног туризма Андрићграда и Вишеграда“,

Краљево, 6–8.10.2021. Запослени библиотекар је током 2021. године објавила неколико радова насталих као резултат истраживачког рада у библиотеци Андрићевог института:

1. Допринос Андрићевог института и његове библиотеке развоју културног туризма Андрићграда и Вишеграда / Гордана Станчић // Библиотеке и културни туризам : зборник радова Стручног скупа Библиотеке и културни туризам, Краљево, 6, 7. и 8. октобар 2021. / уредник Катарина Јаблановић ; [превод са енглеског језика Ненад Радовић, превод са руског језика Наталија Зиброва Ђуракић, превод са пољског језика Барбара Ева Вучковић]. - Краљево : Народна библиотека "Стефан Првовенчани" ; Врњачка Бања : Народна библиотека „Др Душан Радић“, 2021. – Стр. 97-109.
2. Библиографија часописа ЛИК / Гордана Станчић // ЛИК : часопис за литературу, језик и културу / главни уредник Александра Вранеш. – ISSN 2303-8640. – Год. VII, бр. 11 (2021) – Стр. 123-152
3. Обрада саставних делова публикација: поступак и значај (на примеру обраде зборника са научних конференција Андрићевог института / Гордана Станчић // Библиозона: часопис за библиотекарство, информатику и културу (Ниш) / главни и одговорни уредник Александра Ацић. – ISSN 2217-2351. – Бр. 9 (2021). – Стр. 56-66. Доступно на: <http://www.nbss.rs/wp-content/uploads/2021/09/Konacno.pdf>

Током 2021. године радило се на текућој набавци и повећању броја библиотечких јединица, са акцентом на набавци грађе из области које спадају у дјелокруг рада Института. Активности Библиотеке биле су усклађене са захтевима отежане епидемиолошке ситуације.

ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ АНДРИЋЕВОГ ИНСТИТУТА

Од 2014. године Андрићев институт започео је издавачку дјелатност.

Књиге објављене у 2021. години:

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА КЊИЖЕВНОСТ (уредник проф. др Александра Вранеш)

Андрићева библиотека

Од магије до подвига : Иво Андрић на њемачком / Милош Окука. - 1. изд. - Андрићград - Вишеград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 692 стр. ; 20 см. - (Андрићева библиотека ; књ. 4)

Хоризонти приче : Андрићева поетичка тежишта / Снежана Милосављевић Милић. - Андрићград - Вишеград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 212 стр. ; 20 см. - (Андрићева библиотека ; књ. 5)

Библиотека Посебна издања

Критичка перспектива : књижевнокритички огледи / Горан Максимовић. - Андрићград - Вишеград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 564 стр. ; 20 см. - (Библиотека Посебна издања / Андрићев институт ; књ. 9)

Иза Алисиног огледала : типолошки огледи о фантастичном роману за децу / Љиљана Пешикан-Љуштановић. - Андрићград - Вишеград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 215 стр. ; 20 см. - (Библиотека Посебна издања / Андрићев институт ; књ. 10)

Еротика и књижевност (српска и светска) : крај XIX - почетак XXI века / Александар Петров. - Андрићград - Вишеград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 429 стр. ; 20 см. - (Библиотека Посебна издања / Андрићев институт ; књ. 11)

Библиотека Српски класици

Велики пјевачи поствуковске епохе из Босне и Херцеговине / Саша Кнежевић. - Андрићград - Вишеград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - [227] стр. : илустр. ; 20 см. - (Библиотека Српски класици / [Андрићев институт] ; књ. 2)

Библиотека Културе у сусрету

Хепикратија : како је индустрија среће преузела контролу над нашим животом / Едгар Кабанас, Ева Илуз ; превела Татјана Самарџија. - Андрићград - Вишеград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 241 стр. ; 20 см. - (Културе у сусрету ; књ. 9)

Библиотека Научни скупови Андрићевог института

Поетичка и тематска прожимања Андрићеве и Селимовићеве прозе : зборник радова са научног скупа одржаног 17. јула 2020. у Андрићевом институту / [главни и одговорни уредник Емир Кустурица ; уредник Александра Вранеш]. - Андрићград - Вишеград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 115 стр. ; 20 см. - (Библиотека Научни скупови Одјељења за књижевност. Коло, Зборници радова ; књ. 19)

Кратке књижевне форме : зборник радова са научног скупа одржаног 24. и 25. јула 2020. у Андрићевом институту / [главни и одговорни уредник Емир Кустурица ; уредник Александра Вранеш]. - 1. изд. - Андрићград - Вишеград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 260 стр. : табела ; 20 см. - (Библиотека Научни скупови Одјељења за књижевност. Коло, Зборници радова ; књ. 20)

Андрић и религија : зборник радова са научног скупа одржаног 4. и 5. децембра 2020. у Андрићевом институту / [главни и одговорни уредник Емир Кустурица ; уредник Александра Вранеш]. - 1. изд. - Вишеград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 174 стр. ; 20 см. - (Библиотека Научни скупови Одјељења за књижевност. Коло, Зборници радова ; књ. 21)

Сан о граду. IV : зборник радова са научног скупа одржаног 11. септембра 2020. у Андрићевом институту / [главни и одговорни уредник Емир Кустурица ; уредник Александра Вранеш]. - [1. изд. - Андрићград - Вишеград : Андрићев институт, 2021

(Београд : Белпак). - 186 стр. : граф. прикази ; 20 см. - (Библиотека Научни скупови Одјељења за књижевност. Коло Зборници радова ; књ. 22)

Периодичне публикације

Часопис *ЛИК*

Објављене су двије свеске часописа *ЛИК* (св. бр. 11 и бр. 12) у штампаном и електронском облику. Од 2017. године сваком чланку у часопису додјељује се дигитални идентификатор (DOI) који омогућава да се сваки текст из часописа помоћу тога броја препозна и да му се приступи електронски са било ког мјеста на свијету. Од 2020. године обраду врши Народна и универзитетска библиотека Републике Српске у Бањалуци, која има уговор и лиценцу од CROSS REF-а. Од године 2018. часопис има категорију M52 на листи научних часописа Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Уређивачки одбор: проф. др Александра Вранеш (гл. уред), проф. др Марина Ремњова, проф. др Ала Шешкен, академик Слободан Грубачић, проф. др Милош Ковачевић, проф. др Сања Мацура, проф. др Предраг Петровић, проф. др Марко Чудић, проф. др Валентина Питулић, проф. др Људмила Ивановна Ручина, проф. др Лариса Игоревна Жуковскаја, проф. др Ранко Поповић, проф. др Драгана Грујић, проф. др Гордана Ђоковић, доц. др Милош Утвић, Мухарем Баздуљ, др Гордана Станчић.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК (уредник проф. др Милош Ковачевић)

Библиотека Научни скупови

Значај српског језика за очување српског културног идентитета, III: Хљеб у српском језику, књижевности и култури : (радови са научног скупа „Хљеб у српском језику, књижевности и култури“ одржаног онлајн у Андрићграду 2–4. октобра 2020) / [главни и одговорни уредник Емир Кустурица]. - Андрићград - Вишеград : Андрићев

институт, 2021 (Београд : Белпак). - 327 стр. : илустр. ; 20 см. - (Библиотека Научни скупови. Одјељење за српски језик ; књ. 5 / уредник едиције Милош Ковачевић).

Актуелна питања морфологије и творбе р(иј)ечи српскога језика / (радови са научног скупа „Актуелна питања морфологије и творбе р(иј)ечи српскога језика“, одржаног онлајн у Андрићграду 10–11. октобра 2020) ; [главни и одговорни уредник Емир Кустурица]. - [1. изд.]. - Андрићград - Вишеград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 268 стр. : табеле ; 20 см. - (Библиотека Научни скупови. Одјељење за српски језик / уредник едиције Милош Ковачевић ; књ. 6)

Библиотека Добитници Андрићеве награде

Драмско стваралаштво Душана Ковачевића / (радови са научног скупа Драмско стваралаштво Душана Ковачевића, одржаног 28. и 29. јуна 2020. године у Андрићграду) ; [главни и одговорни уредник Емир Кустурица]. - Андрићград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 339 стр. ; 20 см. - (Библиотека Добитници Андрићеве награде. Одјељење за српски језик / уредник едиције Милош Ковачевић ; књ. 4)

Књижевно стваралаштво Драгослава Михаиловића / (радови са научног скупа Књижевно стваралаштво Драгослава Михаиловића, одржаног 3. и 4. јула 2020. године у Андрићграду) ; [главни и одговорни уредник Емир Кустурица]. - Андрићград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 305 стр. : табеле ; 20 см. - (Библиотека Добитници Андрићеве награде. Одјељење за српски језик / уредник едиције Милош Ковачевић ; књ. 5)

Библиотека Знамен србистике

Синтакса прилошких израза / Илијана Чутура. - Андрићград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 188 стр. ; 20 см. - (Библиотека Знамен србистике. Одјељење за језик / уредник едиције Милош Ковачевић ; књ. 7)

Језичко-стилски огледи из србистике / Веселина Ђуркин. - Андрићград : Андрићев институт, 2021 (Београд : Белпак). - 367 стр. ; 20 см. - (Библиотека Знамен србистике. Одјељење за језик / уредник едиције Милош Ковачевић ; књ. 8) ISBN 978-99976-21-78-8

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ИСТОРИЈУ (уредник др Мирослав Перишић)

Периодичне публикације

Историјске свеске, број 48, Тематски број који је посвећен Иви Андрићу

ГАЛЕРИЈА „ПЕТАР ЛУБАРДА“

Галерија „Петар Лубарда“ девету годину заредом свој рад базира на презентовању дјела одабраних и референтних умјетника, а изложбену програмску политику на представљању радова умјетника афирмисаних, како на домаћој, тако и на иностраној ликовној сцени. Својим дугугодишњим дјеловањем галерија је широј културној јавности представила савремену умјетничку (или научну) дјелатност, те кроз умјетничке (или научне) изложбе пружила естетско уживање и умјетничко (или научно) сазнавање, информисање јавности и вредновање умјетности. То је подразумијевало презентацију, едукацију, комуникацију и анимацију које су примијењиване на различите сегменте друштва, односно посјетиоце, како би им се приближила културна и умјетничка продукција и баштина, како би лакше прихватили вриједности културе локалне заједнице, друштва, нације, и развили свијест о важности сопственог активитета у културном развоју.

Имајући у виду годину иза нас обиљежену пандемијом и ограничењима рада прописаним од стране надлежних органа Галерија је у поменутих условима приредила следеће изложбе:

- Документарна изложба *Србија и Срби – трајање и памћење*

Документарном изложбом *Србија и Срби – трајање и памћење* коју су приредили Мирослав Перишић, Јелица Рељић и Александар Марковић Галерија „Петар Лубарда“ се придружила традиционалном обиљежавању Видовданских свечаности у Андрићграду. Ликовно и текстуално обogaћену документарну изложбу чију поставку чине документи који свједоче о најзначајнијим догађајима из историје Србије и српског народа од 14. до 20. вијека Галерији Андрићевог института уступио је Државни архив Србије.

Изложба *Србија и Срби* је посматрана и приказана кроз однос два појма од којих је један трајање, односно српска историја и Срби континуирано, а други памћење које је дисконтинуирано, испресијецано и избраздано. Поставка обухвата документа о историји Срба у различитим епохама – из историје српске средњовјековне државе, у периоду под османском влашћу, затим у борби за ослобођење, обнову и изградњу српске државе, стицању пуне независности као и судбини народа у два свјетска рата. Уводни дио изложбе чини текст Иве Андрића о значају архива и архивских докумената.

- *Изложба Иво Андрић* – поводом 60 година од добијања Нобелове награде

Српском књижевнику Иви Андрићу је 10. децембра 1961. године уручена Нобелова награда за књижевност коју је примио на свечаности у Стокхолму у дворани Концертне палате Шведске краљевске академије. У данима када обиљежавамо 60 година од овог значајног догађаја, Андрићев институт и Галерија „Петар Лубарда“ документарном изложбом *Иво Андрић* даје свој допринос очувању лика и дјела јединог српског писца-лауреата највећег свјетског признања за књижевност.

АНДРИЋЕВ ИНСТИТУТ

ТРГ НИКОЛЕ ТЕСЛЕ ББ

АНДРИЋГРАД

73240 Вишеград • Република Српска

тел: 058.62 09 12 • факс: 058.62 09 18

e-маил: info@andricevinstitut.org

Изложбу коју Андрићевом институту на приказ уступа Државни архив Србије а коју су приредили Јелица Рељић, Мирослав Перишић и Александар Марковић, чине панои који су сликовно и текстуално обликовани тако да нас враћају у период који је обиљежио југословенску књижевност.

Изложбена поставка хронолошки прати период од кандидатуре за Нобелову награду коју је приложио Савез књижевника Југославије, приказ штампе првих издања Андрићевих дјела, вијест о добијању Нобелове награде, многобројне Андрићеве интервјуе како за домаће тако и за међународне медије, пут у Стокхолм као и свечану церемонију додјеле Нобелове награде.

Број: АИ-137-01/22

Датум: 04.03.2022. године

Директор ЈУ „Андрићев институт“ у Вишеграду

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "M. K. Stanić".